

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені
С.З. Гжицького

Факультет Ветеринарної гігієни, екології та права
Кафедра Реабілітації та здоров'я людини

Декан факультету В.Є.Т. **ЗАТВЕРДЖУЮ**
Пелень Р.А. Пелень Р.А..
(підпис) (ПП)
« 25 » 06 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АДАПТИВНА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА»

(код і назва освітньої компоненти)

рівень вищої освіти **«Бакалавр»**
(назва освітнього рівня)
галузь знань **22 «Охорона здоров'я»**
(назва галузі знань)
спеціальність **227 «Фізична терапія, ерготерапія»**
(назва спеціальності)
освітня програма **«Фізична терапія, ерготерапія»**
(назва)
вид дисципліни **за вибором**
(обов'язкова / за вибором)

Львів – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Адаптивна фізична культура» для студентів 3 курсу Б-О спеціальності 227 «Фізична терапія та ерготерапія» за освітньою програмою «Фізична терапія та ерготерапія»

Укладачі:

В.о.зав.каф., доцент, к.фіз.вих Івасик Н.О.

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри реабілітації та здоров'я людини

протокол від «24» 06 2021 року № 23

В.о. завідувача кафедри реабілітації та здоров'я людини

_____ (підпис)

(Івасик Н.О.)
(прізвище та ініціали)

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»
(назва спеціальності)

протокол № 6 від «24» 06 2021 р.

Голова НМКС _____ Івасик Н.О.

(підпис, прізвище та ініціали)

Схвалено рішенням навчально-методичної ради факультету _____ ВТЄТ

(назва факультету)

протокол № 8 від «24» 06 2021р.

Голова НМРФ _____ Н.О. Сливка Н.Б.

(підпис, прізвище та ініціали)

Ухвалено вченою радою факультету

протокол № 3 від «25» 06 2021р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин
	Денна форма навчання
Кількість кредитів/годин	3 кредити/90 годин
Усього годин аудиторної роботи	32
в т.ч.:	
• лекційні заняття, год.	16
• практичні заняття, год.	16
• лабораторні заняття, год.	
• семінарські заняття, год.	-
Усього годин самостійної роботи	58
Вид контролю	залік

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:– 35,5 %

2. ПРЕДМЕТ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1.Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни:

метою є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок для використання засобів фізичної культури з рекреаційно-профілактичною метою та метою соціальної адаптації осіб з інвалідністю.

Вивчення освітньої компоненти «Адаптивна фізична культура» ґрунтується на таких засвоєних освітніх компонентах: «Анатомія людини», «Динамічна анатомія», «Теорія і методика фізичного виховання», «Терапевтичні вправи», «Фізіологія рухової активності» та ін

Здобуті знання з «Адаптивна фізична культура» є основою для вивчення наступних освітніх компонент: «Реабілітація при захворюваннях опорно - рухового апарату», «Реабілітація при неврологічних захворюваннях», «Клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії при ОРА» та ін.

2.2. Завдання навчальної дисципліни

Основні завдання освітньої компоненти такі:

1. Ознайомлення студентів із філософією теорії АФК.
2. Ознайомлення із матеріально-технічними засобами, які застосовують на заняттях фізичної культури особи з особливими потребами.
3. Оволодіння студентами знаннями та практичними навиками занять з фізичної культури та спорту для осіб з інвалідністю.

2.3.Програмні результати навчання

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач вищої освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

Знати:

- фактори, що визначає стратегію освітянського процесу під час навчання осіб з інвалідністю;
- засоби протезної техніки для занять фізичною культурою і сортом та їх класифікацію;
- оснащення споруд спортивного призначення з метою забезпечення доступності проведення спортивно-оздоровчої роботи осіб з інвалідністю;
- особливості застосування фізичних вправ та методичку проведення занять з фізичного виховання та спорту для осіб з інвалідністю.

Вміти:

- визначити пріоритет цілей (тобто націленість на результат чи на процес навчання) під час освітянського процесу;
- класифікувати засоби, які використовуються для оснащення споруд спортивного призначення при проведенні в них спортивно-оздоровчої роботи для осіб з інвалідністю та індивідуальних засобів протезної техніки;
- складати конспекти заняття з адаптивного фізичного виховання;
- проводити заняття адаптивного фізичного виховання для осіб з інвалідністю та різними вадами.

3. Структура навчальної дисципліни

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		л	пр	с.р.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Основи адаптивного фізичного виховання				
Понятійний апарат теорії та методики адаптивного фізичного виховання		2	2	8
Матеріально-технічні засоби, які застосовують на заняттях фізичної культури особи з особливими потребами.		2	2	6
<i>Всього змістовий модуль 1.</i>		4	4	14
Змістовий модуль 2. Організація та проведення занять з фізичної культури та спорту для осіб з особливими потребами				
Організація та проведення занять з фізичної культури для осіб із вадами зору та слуху		4	4	12
Організація та проведення занять з фізичної культури для осіб із вадою мови хворих на бронхіальну астму		2	2	10
Організація та проведення занять з фізичної культури для осіб із ЗПР, та з синдромом Дауна, аутизмом.		3	3	12
Організація та проведення занять з фізичної культури для осіб із ураженням ОРА.		3	3	10
<i>Всього змістовий модуль 2.</i>		12	12	44
Усього	90	16	16	58

3.2. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин
1	Понятійний апарат теорії та методики адаптивного фізичного виховання Вступ. Предмет і завдання адаптивної фізичної культури. Інвалід і суспільство: проблеми інтеграції. Задачі і засоби адаптивного фізичного виховання .	2
2	Матеріально-технічні засоби, які застосовують на заняттях фізичної культури особи з особливими потребами Спеціалізовані установи реабілітації інвалідів. Сучасний стан нормативно-методичної бази з проектування об'єктів соціальної інфраструктури з урахуванням потреб інвалідів. Тренажери для людей на візках. Характеристика допоміжних засобів переміщення для людей з вадами ОРА.	2
3	Організація та проведення занять з фізичної культури для осіб із вадами зору та слуху Психо-фізичний розвиток слабозорих дітей та дітей із вадами слуху; розвиток компенсаторних процесів при глибоких порушеннях зору та слуху; особливості проведення занять з фізичної культури для осіб із вадами зору та слуху	4
4	Організація та проведення занять з фізичної культури для осіб із вадою мови хворих на бронхіальну астму	3

	Психо-фізичний розвиток дітей із вадою мови; Особливості проведення занять з фізичної культури для осіб із вадами мови та хворих на бронхіальну астму.	
5	Організація та проведення занять з фізичної культури для осіб із ЗПР, та з синдромом Дауна, аутизмом Психо-фізичний розвиток осіб із ЗПР, ЗРР, синдромом Дауна, аутизмом. Рухові здібності та їх розвиток у школярів з психофізичними вадами. Особливості проведення занять з фізичної культури для осіб із ЗПР, ЗРР, синдромом Дауна, аутизмом.	3
6	Організація та проведення занять з фізичної культури для осіб із ураженням ОРА. Психо-фізичний розвиток осіб із ураженням ОРА. Використання допоміжних засобів переміщення при проведенні спортивно-оздоровчої роботи з неповносправними особами та індивідуальних засобів протезної техніки. Особливості проведення занять з фізичної культури та спорту для осіб із ураженням ОРА.	3
	Усього годин	16

3.3. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Понятійний апарат теорії та методики адаптивного фізичного виховання	2
2	Матеріально-технічні засоби, які застосовують на заняттях фізичної культури особи з особливими потребами.	2
3	Організація та проведення занять з фізичної культури для осіб із вадами зору та слуху	4
4	Організація та проведення занять з фізичної культури для осіб із вадою мови хворих на бронхіальну астму	2
5	Організація та проведення занять з фізичної культури для осіб із ЗПР, та з синдромом Дауна, аутизмом.	3
6	Організація та проведення занять з фізичної культури для осіб із ураженням ОРА.	3
	Разом	16

3.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інваспорт. Параолімпійський рух у світовій практиці.	6
2	Аналіз публікації з бази доказової медицини у сфері АФК	10
3	Організація та проведення занять з фізичної культури для осіб із аутизмом.	6
4	Особливості проведення занять з фізичної культури та спорту для осіб із ДЦП	8
5	Усього	30
6	Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів	28
	Разом	58

4. Індивідуальні завдання

Для покращення поточного контролю студентам пропонуються на вибір теми творчих робіт:

1. Спеціалізовані установи реабілітації інвалідів.
2. Сучасний стан нормативно-методичної бази з проектування об'єктів соціальної інфраструктури з урахуванням потреб інвалідів.

5. Методи навчання

Вивчення предмету проводиться за допомогою наступних методів:

- викладання лекційного матеріалу;
- використання навчального наглядного обладнання (таблиць, стендів, муляжів тощо);
- використання презентацій, відеофільмів;
- розв'язування тестів, ситуаційних задач;
- проведення практичних досліджень та оцінка їх результатів;
- науково-дослідна робота;
- самостійна робота студентів.

Основними видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- лекції;
- практичні заняття;
- самостійна позааудиторна робота студентів (СРС).

6. Методи контролю

Згідно з вимогами Положення про організацію навчального процесу в Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького (2015) система оцінювання знань студентів передбачає два види контролю – поточний та підсумковий.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті, зміст якого узгоджується з темою цього заняття. Основними видами контролю знань є тестові контрольні роботи та усне опитування. Результати контрольної роботи оцінюються за чотирьох бальною шкалою («2», «3», «4», «5»).

Поточний контроль та оцінювання знань студентів з тем самостійної роботи здійснюється під час проведення тестового контролю на відповідному аудиторному занятті.

Підсумковий контроль засвоєння та оцінювання знань студентів проводиться після закінчення вивчення ними програми навчальної дисципліни шляхом виставлення їм заліку.

До цього виду контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

7. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Успішність студента оцінюється за 100-бальною шкалою під час проведення поточного та підсумкового контролю знань, яким є залік.

Поточний контроль проводиться протягом семестру шляхом усного опитування, тестового і письмового контролю, перевіркою виконання тем самостійної роботи тощо.

Максимальна кількість балів за засвоєння розділів дисципліни протягом семестру становить 100:

100 (ПК) – 100 максимальних балів з поточного контролю, які може набрати студент за семестр.

100•САЗ

$$ПК = \frac{100}{5} = 20 \cdot САЗ$$

- САЗ – середнє арифметичне значення усіх одержаних студентом оцінок;

- *max ПК* – максимально можлива кількість балів за поточний контроль у відповідному семестрі дорівнює 100 балів;

- 5 – максимально можливе САЗ

Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною («2», «3», «4», «5») шкалою. Оцінювання рівня знань студентів проводиться за наведеною нижче шкалою.

Критерії оцінювання знань студентів

- 5 – «відмінно» – студент виявляє особливі здібності, має високий показник знань матеріалу дисципліни, правильно використовує набуті знання для побудови відповідей, володіє термінологією, самостійно розкриває власну думку.

- 4 – «добре» – студент правильно і глибоко розуміє питання дисципліни, вміє проявити знання, зіставляти, узагальнювати систематизувати інформацію, має власний підхід до розкриття поставленого питання.

- 3 – «задовільно» – студент висвітлює незначну частину теоретичного матеріалу дисципліни, не повністю виявляє знання і розуміння основних положень, основну частину відповідей відтворює на репродуктивному рівні.

- 2 – «незадовільно» – студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, елементарного поняття, відповіді невірні, що демонструють нерозуміння суті питань дисципліни.

За підсумками семестрового контролю в залікову відомість студентів у графі «за національною шкалою» виставляється оцінка «зараховано/незараховано».

Вираховування підсумкової оцінки та переведення її в бали можна зробити з допомогою таблиці 1. Кожній сумі балів відповідає оцінка за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 1.

Шкала оцінювання успішності студентів

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою		За шкалою ЄКТС
	Екзамен, диференційований залік	Залік	
90 – 100	Відмінно	Зараховано	A
82 – 89	Добре		B
74 – 81			C
64 – 73	Задовільно		D
60 – 63			E
35 – 59	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання		FX
0 – 34	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		F

За підсумками семестрового контролю в залікову відомість студентів у графі «за національною шкалою» виставляється оцінка «зараховано/незараховано».

8. Навчально-методичне забезпечення

1. Підручники та навчальні посібники;
2. Конспект лекцій з дисципліни;
3. Мультимедійні презентації для проведення лекцій;
4. Матеріали для самостійного вивчення на електронних носіях;
5. Тестові контрольні питання для поточного контролю знань;
6. Навчальні таблиці і схеми.

9. Рекомендована література

Базова

1. Адаптивне фізичне виховання : навч. посібник / уклад.: Осадченко Т. М., Семенов А.А., Ткаченко В.Т. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2014. – 210 с.
2. Деделюк Н.А. Теорія і методика адаптивної фізичної культури :навч.-метод. посібник для студентів. Луцьк: Вежа-Друк, 2014. 68с.
3. Материально-техническое обеспечение адаптивной физической культуры: Учебн.пособ./ под ред.. С.П. Евсеева. – М.: Советский спорт, 2000. – 152 с.
4. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів (Прийнято Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй на 48 сесії 20 грудня 1993 р. Резолюція 48/96) (Витяги): Основи концепції політики стосовно інвалідів. Реабілітація. Параграф 23. Розділ 1. Передумови для рівноправної участі. Правило 3. Реабілітація
5. Трояновська М. М. Адаптивна фізична культура: навч.-метод. посіб. для студентів факультетів фізичного виховання / Марія Миколаївна Трояновська; Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Чернігів, 2018. – 104 с
6. Horvat M., Croce R.V Pesce C., Fallaize A. Developmental and adapted physical education. Making ability count. 6 edition. London and New York: Routledge, 2019. 503 p.

Допоміжна

1. Байкін Н.Г., Крет Я.В., Силантьєв Д.О. Методика викладання фізичної культури та спорту інвалідів: навч.-метод. посіб. – Запоріжжя: ЗДУ, 2002. – 86 с.
2. Бріскін Ю.А. Спорт інвалідів у міжнародному олімпійському русі – Л.: Край, 2006. – 346 с.
3. Евсеев С.П., Шапкова Л.В. Адаптивная физическая культура: Учебн.пособ. – М.: Советский спорт, 2000. – 240 с.
4. Івасик Н., Біляк Ю. Методика навчання плаванню осіб з вадами слуху. - Метод. пос. / Л.: ЛДУФК, 2013. — 48 с.
5. Івасик Н.О. Фізична реабілітація дітей, хворих на бронхіальну астму, в умовах оздоровчого табору - Практичні рекомендації – Л.: ЛДУФК, 2011. — 44 с.
6. Чудна Р.В. Теорія адаптивного фізичного виховання: Підр. – К.: Наук.думка, 2003. – 270 с.
7. Adapted physical education and recreation Wm. C. Brown Publishers Dbbuque, Iowa, 1986. 631 p.

10. Інформаційні ресурси

Нормативною базою вивчення вказаної дисципліни є навчальна програма, навчальний план та робоча програма дисципліни. Джерелами інформаційних ресурсів вивчення дисципліни є:

- Інтернет-зв'язок;
- Бібліотеки:
  1. Бібліотека ЛНУВМ та БТ: м. Львів, вул. Пекарська, 50
  2. Львівська наукова бібліотека ім. Стефаніка НАН України: вул. Стефаніка, 2; тел. 74-43-72
  3. Львівська обласна наукова бібліотека: просп. Шевченка, 13; тел.74-02-26
  4. Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ: вул. Драгоманова, 17; тел. 296-42-41
  5. Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки: вул. Мулярська, 2а; тел.72-05-81
  6. Наукова бібліотека Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, вул. Січових Стрільців, 6.
  7. Львівська обласна наукова медична бібліотека, вул. Руська, 20.